

Aan het College van Burgemeester en Schepenen
Ter attentie van de bevolkingsdienst

Aan de informaticafirma's

Uw contactpersoon
Stefan Van de Venster

T
02 518 20 74

Uw referentie

Bijlagen
1

E-mail
stefan.vandevenster@rrn.fgov.be

F
02 518 25 74

Onze referentie
III/3239643

Brussel

23 -02- 2018

Best-Address. - Richtlijnen en aanbevelingen voor het vaststellen en toekennen van een adres en huisnummer.

Mevrouwen,
Mijne heren,

Naar aanleiding van de goedkeuring en de ondertekening door alle bevoegde ministers van het samenwerkingsakkoord "Best-Address"¹, waaraan de federale overheden, de Gewesten, de Gemeenschappen, de gemeenten en Bpost meewerkten, werd een nieuwe registratiestructuur voor het adres in het Rijksregister voorgesteld. De nieuwe structuur ligt volledig in de lijn van het datamodel dat in het kader van dit samenwerkingsakkoord door de verschillende partners werd vastgelegd.

De gemeenten zullen, ieder voor wat betreft hun grondgebied, optreden als initiator. Zij zijn bijgevolg belast met het regelmatig bijwerken van de adresgegevens die betrekking hebben op hun grondgebied.

In deze context is het aangewezen dat de gemeenten bij het vaststellen en toekennen van de adressen en de huisnummers, en in voorkomend geval de toekenning van busnummers, een logische, transparante en uniforme werkwijze zouden hanteren. Dit is trouwens één van de operationele objectieven van het samenwerkingsakkoord.

Met deze omzendbrief wil ik een aantal principes voorstellen die moeten dienen als leidraad om tegemoet te komen aan voornoemde objectieven.

Deze principes kunnen bovendien nuttig zijn bij het opstellen van een gemeentelijke verordening inzake huisnummering, in zoverre dit nog niet gebeurd is binnen uw gemeente.

¹ Samenwerkingsakkoord van 22 januari 2016 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot de eenmaking van de wijze waarop gerefereerd wordt aan adressen en de koppeling van adresgegevens (B.S. van 15 februari 2016).

De richtlijnen zijn gebaseerd op de voorstellen van een werkgroep die in het kader van het BeSt-Adrescomité werd opgericht en op de "best practices" die ter zake gehanteerd worden door gemeenten en andere organisaties.

Deze richtlijnen en aanbevelingen zullen uiteraard slechts van toepassing zijn voor alle gevallen van adrestoekenning en –vaststelling in de toekomst. Niets belet evenwel dat een gemeente hiervan gebruik maakt bij de aanpassing van bestaande adressen.

De cursief gedrukte tekst moet beschouwd worden als een aanbeveling. Deze aanbevelingen kunnen vrijblijvend geïnterpreteerd worden. Met het oog op een transparante en logische werkwijze kan hier in bepaalde of uitzonderlijke omstandigheden rekening mee gehouden worden.

Als bijlage vindt u de richtlijnen met betrekking tot het vaststellen en toekennen van adressen en huisnummers.

*
* *
*

Uiteraard zullen de diensten van het Rijksregister volledig te uwer beschikking staan om de operaties met betrekking tot deze aangelegenheid te begeleiden en met gunstig gevolg af te ronden.

Wij danken u ten zeerste voor uw gewaardeerde medewerking.

Met hoogachting,

De Minister van Veiligheid en Binnenlandse zaken.

Jan Jambon

Park Atrium
Koloniënstraat 11
1000 Brussel

T 02 518 21 31
F 02 518 26 31

callcenter.rn@rn.fgov.be
www.ibz.rn.fgov.be

DE TOEKENNING VAN ADRESSEN EN HUISNUMMERS

1. Begrippenkader

De definities en begrippen uit het samenwerkingsakkoord BeSt-Address zijn van toepassing op de terminologie in huidige tekst. Voor de volledigheid worden de begrippen hieronder opgesomd.

"Verblijfsobject" : de kleinste eenheid binnen een gebouw die geschikt is voor woon-, bedrijfsmatige, of recreatieve doeleinden en die ontsloten wordt via een eigen afsluitbare toegang vanaf de openbare weg, een erf of een gemeenschappelijke ruimte. Een verblijfsobject is in functioneel opzicht zelfstandig.

"Ligplaats" : een door het bevoegde gemeentelijke orgaan als zodanig aangewezen plaats in het water al dan niet aangevuld met een op de oever aanwezig terrein of een gedeelte daarvan, die bestemd is voor het permanent afmeren van een voor woon-, bedrijfsmatige of recreatieve doeleinden geschikt vaarttuig.

"Standplaats" : een door het bevoegde gemeentelijke orgaan als zodanig aangewezen terrein of gedeelte daarvan dat bestemd is voor het permanent plaatsen van een niet direct en niet duurzaam met de aarde verbonden en voor woon-, bedrijfsmatige, of recreatieve doeleinden geschikte ruimte.

"Gebouw" : een gesloten en/of overdekt, bovengronds of ondergronds bouwwerk, dat dient of bestemd is, ofwel om mensen, dieren en voorwerpen onder te brengen, ofwel om economische goederen te vervaardigen of diensten te verstrekken. Een gebouw verwijst naar gelijk welke structuur die op blijvende wijze op een terrein opgetrokken of gebouwd wordt.

"Perceel" : Een "perceel" is een deel van het grondgebied officieel vastgesteld met een kadastraal of administratief doel.

"Postcode" : code toegekend door de aanbieder van de universele postdienst voor de identificatie van een onderverdeling van adressen in een geografisch gebied voor postale doeleinden.

"Gemeente" : Officiële administratieve zone van het Belgisch grondgebied. De gemeente is het kleinste administratieve deel van het Belgisch grondgebied waarvan de grenzen enkel door de wetgever kunnen worden gewijzigd.

"Deel van een gemeente": een deel van een gemeente, zoals een voormalige gemeente (voorafgaand aan de fusie van de gemeenten), of een wijk.

"Adresgebied" : de naam van een geografisch gebied of een plaats, waaraan huisnummers kunnen zijn gekoppeld omdat de verschillende straten die er deel van uitmaken geen eigen straatnaam hebben gekregen.

"Straatnaam" : naam die officieel werd toegekend ofwel aan een straat (baan, doorgang, plein), ofwel aan een gehucht en waaraan "huisnummers" kunnen zijn gekoppeld.

"Huisnummer" : alfanumerieke code officieel toegekend aan verblijfsobjecten, ligplaatsen, standplaatsen of percelen.

"Subadres" : officieel toegekende alfanumerieke code die wordt toegevoegd aan het huisnummer om meerdere verblijfsobjecten, standplaatsen, ligplaatsen of percelen te onderscheiden die hetzelfde huisnummer hebben.

2. Toepassingsgebied

Artikel 1.

Het toekennen van adressen is een handeling waarmee ofwel een nieuw adres wordt toegekend, ofwel een bestaand adres wordt gewijzigd of verwijderd.

Artikel 2.

§ 1. Enkel de initiatoren hebben de bevoegdheid om adresgegevens toe te kennen aan adresseerbare objecten, ook aan adresseerbare objecten waar rechtspersonen gevestigd zijn.

§ 2. Onder "adresseerbaar object" wordt verstaan elke "gebouweenheid", "ligplaats", "standplaats" "gebouw" en "perceel" in de zin van Bijlage 1 van het BEST-Protocol.

3. Hoe de adressen toekennen?

Artikel 3.

§ 1. De bepalingen opgenomen onder punt 3 zijn enkel van toepassing op nieuwe adrestoekenningen.

§ 2. *De adresgegevens die aanleiding geven tot verwarring kunnen gemeld worden als anomalieën in de zin van artikel 6, § 2, 4de streepje van het BEST-Protocol.*

3.1. Straatnamen

Artikel 4.

§ 1. Enkel de gemeente is bevoegd om de straatnamen op haar grondgebied, met inbegrip van de straatnamen in industrie- of havengebieden, te bepalen of te wijzigen of te verwijderen.

§ 2. Elke weg met een openbaar gebruik en die toegang geeft tot een gebouweenheid, standplaats of ligplaats moet een straatnaam hebben. De straatnaam moet gelden voor de volledige lengte van de weg.

§ 3. *De gemeenten kunnen eveneens straatnamen toekennen aan publiek toegankelijke wegen die geen toegang geven tot gebouweenheden, standplaatsen of ligplaatsen.*

Artikel 5.

Als een weg zich uitstrekt over het grondgebied van meerdere gemeenten en die weg dezelfde naam behoudt, dan moeten die gemeenten erop toezien dat de spelling van die straatnaam in alle betrokken gemeenten dezelfde is.

Artikel 6.

Wat betreft de wegen waar huisnummers aan de ene kant van de weg onder de bevoegdheid van een gemeente vallen en de huisnummers aan de andere kant van de weg onder de bevoegdheid van een andere gemeente vallen, moeten die gemeenten ervoor zorgen dat de straatnaam dezelfde is.

Artikel 7.

§ 1. Wegen in eentalige gemeenten krijgen een straatnaam in de officiële taal van het taalgebied waartoe die gemeente behoort.

§ 2. Openbare wegen in tweetalige gemeenten krijgen een straatnaam in de beide officiële talen.

§ 3. De straatnamen zijn niet nodeloos lang of complex.

§ 4. *Elke straatnaam bestaat bij voorkeur uit minstens twee elementen, namelijk het type weg (straat, laan, boulevard, steenweg, plein, weg, doorgang...) en een straatnaam. In het Frans is er eventueel een derde element, een partitief, die de verbinding vormt tussen de straatnaam en het type weg.*

§ 5. *Voor elke straatnaam staat in het Frans het type weg bij voorkeur vóór de straatnaam (Avenue de la Liberté). In het Nederlands en het Duits staat de straatnaam bij voorkeur voor het type weg (Vrijheidslaan).*

§ 6. *De straatnamen bevatten bij voorkeur geen afkortingen.*

Artikel 8.

§ 1. Wanneer de gemeente een nieuwe straatnaam toekent, mag er geen straatnaam toegekend worden die een homoniem is van een andere straatnaam binnen dezelfde gemeente. Meerdere straten met dezelfde naam worden beschouwd als homoniemen. Meerdere straten met fonetisch dezelfde naam worden beschouwd als homoniemen (bv. Speldstraat en Speltstraat of Stationstraat en Stationsstraat of Van Beverenstraat en Vanbeverenstraat).

§ 2. *Bovendien wordt ten stelligste afgeraden :*

- *om een straatnaam toe te kennen die reeds in het verleden in diezelfde gemeente bestaan heeft;*
- *om meerdere straten te hebben met dezelfde naam waarvan enkel het type weg verschillend is (bijvoorbeeld Stationsstraat en Stationlaan);*
- *om meerdere straten te hebben met namen waarbij enkel de voornaam verschillend is (bijvoorbeeld Henri Dandoystraat en Joseph Dandoystraat) of waarbij enkel de voornaam en het type weg verschillen, (bijvoorbeeld Henri Dandoystraat en Joseph Dandoylaan);*

- om meerdere straten met namen te hebben waarbij de straatnaam of een deel van de straatnaam volledig terugkomt in de naam van een andere weg (bv. Lindenstraat en Lange Lindenstraat); en
- meerdere straten met namen die zich enkel onderscheiden doordat de straatnaam in één of meerdere woorden wordt geschreven (bijvoorbeeld Van Beverenstraat en Vanbeverenstraat).

§ 3. Straatnamen die enkel bestaan uit een type weg zonder straatnaam, worden ten stelligste afgeraden (bijvoorbeeld Lei, Laan, Plein...) vooral wanneer zij aanleiding geven tot verwarring (bijvoorbeeld Laan en Anspachlaan).

§ 4. Straatnamen zonder type weg worden ten stelligste afgeraden (bijvoorbeeld Linde, Mail, Framboos...) vooral wanneer zij aanleiding geven tot verwarring (bijvoorbeeld Framboos en Frambooslaan).

§ 5. Meerdere straten met namen waarvan slechts één letter verschillend is (bijvoorbeeld Herinckxstraat en Nerinckxstraat) zijn bij voorkeur te vermijden.

§ 6. Indien een fusie van gemeenten aanleiding geeft tot nieuwe homoniemen moeten de aldus ontstane homoniemen weggewerkt zijn op het moment van de voltrekking van de fusie.

§ 7. Indien een fusie van gemeenten aanleiding geeft tot verwarring van straatnamen, dan moeten deze bij voorkeur zijn weggewerkt op moment van de voltrekking van de fusie.

Artikel 9.

§ 1. De straatnamen worden vermeld op borden die leesbaar worden aangebracht op plaatsen waar dat nodig blijkt te zijn, waaronder op verkeerskruispunten.

§ 2. Naast de straatnaam staat op het bord bij voorkeur ook de naam van de gemeente en/of van het adresgebied vermeld zonder dat deze naam echter deel uitmaakt van de officiële straatnaam.

Artikel 10.

In afwachting van het in productie brengen van de adressenregisters vermeld in artikel 8§2, laatste streepje van het BEST-Protocol dienen de gemeenten gesitueerd in het Waalse Gewest en in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in geval van een nieuwe straatnaam of van wijziging van straatnaam, de hulpdiensten, het Rijksregister, de Kruispuntbank van Ondernemingen, de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie (AAPD) van de FOD Financiën, en bpost daarvan via e-mail of via aangetekend schrijven op de hoogte te brengen uiterlijk een maand voor de inwerkingtreding van de nieuwe of gewijzigde straatnaam.

3.2. Huisnummer

Artikel 11.

§ 1. Enkel de gemeente is bevoegd om het huisnummer van de adresseerbare objecten op haar grondgebied te bepalen, te wijzigen of te verwijderen.

§ 2. In gebouwen met exact één gebouweenheid krijgt het gebouw of die gebouweenheid een huisnummer.

Zijn er meerdere gebouweenheden dan krijgt ofwel het gemeenschappelijk deel, ofwel het gebouw zelf, een huisnummer terwijl de andere gebouweenheden een busnummer kunnen krijgen in overeenstemming met artikel 20.

§ 3. Elke standplaats moet eveneens een huisnummer of desgevallend een busnummer krijgen.

§ 4. Elke ligplaats moet eveneens een huisnummer krijgen.

§ 5. *Een onbebouwd "perceel" kan eveneens een of meer huisnummer(s) krijgen.*

Artikel 12.

§ 1. Voor eenzelfde straatnaam binnen een gemeente moet elk huisnummer uniek zijn.

§ 2. *Als een openbare weg door meerdere gemeenten loopt en dezelfde naam behoudt, dan zorgen de aangrenzende gemeenten er bij voorkeur voor dat er doorgenummerd wordt over de grenzen van de gemeenten heen.*

Artikel 13.

§ 1. De huisnummers worden enkel toegekend daar waar er een hoofdtoegang is tot de openbare weg (behoudens uitzonderingen toegekend door de gemeente).

§ 2. Indien een adresseerbaar object dat een huisnummer moet toegekend krijgen, slechts bereikbaar is via een private weg, worden de huisnummers toegekend daar waar er een toegang is tot deze private weg, met dien verstande dat het huisnummer, en desgevallend de naam van de private weg, duidelijk moeten worden aangebracht daar waar de private weg uitmondt op de openbare weg.

§ 3. Voor een gebouw dat meerdere gebouweenheden bevat en ook meerdere toegangen en waarbij elke toegang leidt naar afzonderlijke gebouweenheden, moet een huisnummer per toegang toegekend worden, tenzij elk van de toegangen naar alle gebouweenheden kunnen leiden (*dan kan men volstaan met één enkel huisnummer*).

Artikel 14.

§ 1. Alle door de gemeente toegekende huisnummers moeten duidelijk en zichtbaar zijn aangebracht op de adresseerbare objecten of hun toegangen, zodat het nummer zichtbaar is vanaf de openbare weg.

§ 2. Als een adresseerbaar object niet langs de openbare weg gelegen is, dan moet er zichtbaar een huisnummer worden aangebracht op de hoofdtoegang die uitgeeft op de openbare weg.

Artikel 15.

Huisnummers bevatten zo min mogelijk karakters.

Artikel 16.

§ 1. *De nummerreeksen hebben bij voorkeur als beginpunt hetzij een hoofdweg, hetzij het stadhuis of het gemeentehuis en de reeksen moeten, logisch oplopend zijn (2-4-6-8-... en niet 4-6-2-8).*

§ 2. *De onpare nummers worden bij voorkeur toegekend aan de linkerkant van de straat vanaf het vertrekpunt, en de pare nummers aan de andere kant, bij voorkeur de rechterkant vanaf het vertrekpunt.*

§ 3. *Wanneer de ene kant van de weg op het grondgebied ligt van een gemeente en de overkant van de weg ligt op het grondgebied van een andere gemeente, dan moeten deze gemeenten:*

- *vermijden dat de huisnummers aan de ene kant oplopend en aan de andere kant aflopend zijn; en*
- *erfor zorgen dat de huisnummers aan de ene kant paar zijn en langs de andere kant onpaar zijn*

§ 4. *Voor openbare pleinen wordt vanuit een bepaald punt vertrokken en ernaar teruggekeerd, na de volledige ronde gedaan te hebben, bij voorkeur in tegenwijzerzin.*

§ 5. *Waar er onbebouwde terreinen tussen reeds bebouwde terreinen liggen, kan de gemeente voor de toekomst voldoende huisnummers voorbehouden voor de gebouwen die nog gebouwd zouden kunnen worden.*

Artikel 17.

§ 1. Huisnummers beginnen altijd met een cijfer.

§ 2. Huisnummers beginnen niet met een letter of met een nul of met een leesteken en zijn niet negatief. Een huisnummer mag niet nul zijn.

§ 3. Het gebruik van een huisnummer met extensie is enkel mogelijk indien er adresseerbare objecten gevoegd worden tussen twee adresseerbare objecten met elkaar opvolgende huisnummers (bijvoorbeeld, tussen nummers 22 en 24, zou nummer 22A komen).

§ 4. Voor wat betreft de toekenning van nieuwe huisnummerextensies, moeten deze bestaan uit een letter die onmiddellijk na het hoofdnummer volgt (geen spatie tussen het hoofdnummer en de extensie: 22A, 22B, 22C).

§ 5. Huisnummerextensies bestaande uit "bis", "ter", "quater" enz, zijn niet toegelaten.

§ 6. De toekenning van de letterextensies gebeurt in logische volgorde (A-B-C-D,...).

§ 7. Om te vermijden dat ze als cijfers gelezen worden moet worden vermeden dat de letters I, J, O Q en U als extensie worden toegekend.

Artikel 18

Als een hernummering nodig blijkt te zijn, en om verwarring te voorkomen, vermijdt de gemeente bij voorkeur dat een adres dat eerder al gebruikt werd voor een adresseerbaar object, opnieuw gebruikt wordt voor een ander adresseerbaar object ingevolge de hernummering. Dit kan, door bijvoorbeeld ook een nieuwe straatnaam toe te kennen.

3.3. Busnummer

Artikel 19.

Enkel de gemeente is bevoegd om het de busnummers op haar grondgebied te bepalen, te wijzigen of te verwijderen.

Artikel 20.

§ 1. Als er voor één gebouw meerdere gebouweenheden bestaan, dan moeten de gemeenten aan elk van die een busnummer toekennen.

§ 2. Elk busnummer wordt verplicht vermeld op de bijbehorende brievenbus(sen), indien deze bestaan.

§ 3. Indien er slechts één brievenbus is voor meerdere busnummers, dan moeten alle busnummers vermeld worden op die brievenbus. Indien er niet evenveel brievenbussen zijn als er busnummers zijn, dan moeten alle busnummers toch op één van de brievenbussen vermeld staan, zelfs indien dit inhoudt dat er op één brievenbus meerdere busnummers staan.

§ 4. Er mag maar één brievenbus zijn per gebouweenheid.

§ 5. *Onder voorbehoud van wat vermeld staat in artikel 22 tracht de gemeente de busnummers in opklimmende volgorde toe te kennen, wat betekent dat als er 20 gebouweenheden voor eenzelfde huisnummer zijn, de busnummers van 1 tot 20 moeten gaan.*

§ 6. Het busnummer mag niet negatief zijn of gelijk zijn aan nul.

§ 7. *Bij voorkeur begint het busnummer niet met nul.*

§ 8. Het busnummer bevat uitsluitend het busnummer. Dit betekent dat noch het huisnummer, noch het woord "bus" deel mag uitmaken van het busnummer.

§ 9. Het busnummer bevat geen leestekens.

Artikel 21.

Naast het busnummer kunnen de gemeenten geolocalisatie-elementen toekennen en invoeren, zoals het appartementsnummer, het verdiepingsnummer, de identificatie van de vleugel, de benaming van een blok, een industriële benaming, een kadenummer, de benaming van het kadastrale perceel in de registers van de openbare instanties die die bijkomende vermeldingen nodig hebben en waarin die invoer mogelijk is (Gebouwenregister, Rijksregister, Kadaster, Kruispuntbank van Ondernemingen enz.).

Artikel 22.

De busnummers die al vóór de inwerkingtreding van deze [reglementaire tekst] werden toegekend en ingevoerd in registers van openbare instanties mogen worden behouden, behalve indien het subadres op welke manier dan ook voor verwarring zorgt, bijvoorbeeld als er meerdere nummeringsmethoden zouden zijn gebruikt voor één huisnummer. In die veronderstelling moet de gemeente hernoemen en daarbij de regels in artikel 20 toepassen.

4. De postcode

Artikel 23.

De postcodes en hun systematiek behoren aan bpost in eigendom toe.

Postcodes kunnen enkel op voorstel van bpost worden toegekend en gewijzigd, en na gemotiveerd advies van het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie (BIPT) en de goedkeuring van de Minister overeenkomstig artikel 135 van de wet van 21 maart 1991.